

A Föld szerelmese szerzőjével, Büki Attilával beszélgettünk

Emlékek a világjáró hátizsákjából

Amikor Büki Attilával, a sokoldalú művészemberrel beszélgettünk, elkerülhetetlen volt megkérdezni: színpadi műve megírásakor a főhős megválasztásakor miért pont egy geográfus jutott az eszébe? A világban annyi érdekes, izgalmas történelmi személy és hős van, híres művészek, botrányhősök, politikusok, hadvezérek – és akkor egy földrajztudós..?

Büki Attila: Arra gondoltam, hogy Balázs Dénes személyiségét, emberségét legjobban a „bőrbe bújva” lehet megmutatni

– Manapság a fiatalok zöme a rocksztárokra, táncdalénekekre, celebekre figyel, akik többnyire példaképként jelennek meg előttük. Az ilyen értékvesztett világban fontosnak tartom olyan emberekről szólni, akik teremtő és példaértékű emberek. Dr. Balázs Dénes ilyen ember volt. Hitt ifjúkori álmában, s minden nehézség ellenére bátran s önfeláldozóan dolgozott, hogy elképzeléseit megvalósítsa.

– *Régóta foglalkoztatta ez a téma?*

– Balázs Dénes könyvekbe írta utazásainak tapasztalatait, élményeit. E munkáival valójában a földrajzi ismeretterjesztés szolgálatát is vállalta. A Hajóstoppal az indonéz szigetvilágban című kötetét huszoneven olvastam. A múlt nyáron – olvasva Életem-utazásaim című emlékiratait – érlelődött meg bennem, hogy jó volna írni róla.

– *A földrajz egyébként különösen érdekelte vagy csak annyira, amennyire az iskolai tanulás megkövetelte?*

– Az általános iskolában Kelecsényi István volt a földrajz-

tanárom. Neki köszönhetem, hogy felkeltette a földrajz iránti érdeklődésemet. A szépirodalmi művekben, a drámairodalomban különben nem találkoztam olyan művel, amelyik földrajztudósról szólna. Hogy Balázs Dénesről írtam monodrámat, a szerencsés véletlennek is köszönhető. Közrejátszott Érdre költözésem és a Magyar Földrajzi Múzeum, ahova szívesen járok előadásokat hallgatni. Persze azt sem tagadhatom, hogy érdeklődéssel olvasom a város történetéről szóló írásokat, figyelemmel kísérem napjaink történéseit, s igyekszem versben, prózában rögzíteni, amit fontosnak tartok. A város műemlék épületeiről, nevezetességeiről Érdi séta címmel megjelent riportkötetemben írtam. A Regina Mundi Ciszterci Nővérek Apátságáról a rend érdligeti lakóival beszélgettem, s adtam közre Istendicsérők című kötetemben. Igyekeztem versebe emelni a duna-parti Óvárost, a Fundoklia-völgyet... Foglalkoztat II. Lajos király Érddel kapcsolatos története is. Talán egyszer színpadi mű születik belőle.

– *Visszatérve a földrajztudóshoz: ugye jól gyanítom, hogy ebben a monodrámban nem annyira a tudomány, hanem inkább az ember érdekelte..?*

– A földrajztudóst kívántam életre kelteni, a küzdő embert, aki nem áttal viaskodni, hivatalok, intézmények vezetőivel, hogy az igazát védje, és megvalósítsa a földrajzi múzeumot. Ugyanakkor még azért is meg kellett küzdenie, hogy egy-egy külföldi útra saját költségén elmeessen. Abban az időszakban vízum és kevéske valuta megszerzéséhez is engedélyre volt szükség.

Balázs Dénest nem lehetett eltántorítani, kérvényeket körmölt, s ha kellett, pörlekedett igazáért.

– *Volt, aki segítette akár a magánéletében, akár szakmailag?*

– Szerencsés volt a házassága. A felesége mindvégig támogatta munkájában. Baráti köre is segítette, például az Érden élő Martinovich Sándor térképész, Kiss Imre építészmérnök. Nem messze lakott tőle Csuka Zoltán költő, műfordító. Ő is biztatta céljai megvalósításában. A Földrajzi Múzeumi Tanulmányok című folyóirat kiadásában Bíró András író segített neki és sorolhatnám a földrajzzal foglalkozó szakembereket és az érdligetieket.

– *Mikor kezdődött a múzeum megalapítása?*

– Balázs Dénes 1978 decemberében javasolta Érd nagyközség tanácsának és a Hazafias Népfront helyi szervezetének a múzeum létrehozását. Itt kívánta elhelyezni a magyar földrajzi utazók és a geográfia tudománytörténeti értékeit. Felajánlotta a létesítendő múzeumnak öt kontinensen gyűjtött néprajzi anyagát és az intézmény szervezésével kapcsolatos teendők elvégzését. Benussi Silvio, az akkori tanácselnök elutasította javaslatát. Később arra gondolt, hogy az érdligeti házát átépíti és abban állítja ki a gyűjteményt. A hivatalos szervek vezetői eme elképzelését sem támogatták. Valójában

1984-ben jöhetett létre a múzeum.

– *Ez tehát a történeti alap, de mi indokolta az irodalmi feldolgozást, és főként mi a műfaj megválasztását? Miért lett éppen monodráma, miért nem egy többszereplős, mozgalmas mű?*

– Erre most túl egyszerű lenne azt válaszolni, hogy ha tíz-tizenkét szereplős darabot írok anyagiakban szűkös világunkban, aligha vállalja színház a bemutatását. Valójában arra gondoltam, hogy Balázs Dénes „bőrbe bújva” tudom a legjobban felmutatni személyiségét, emberségét. Beleértve azt is, hogy öt kontinens százharminc országát járta be szegényesen, hátizsákos utazóként, olykor az életét is kockáztatva.

– *Próbálok elképzelni a helyzetet: Érden van egy alkotó, aki nek van egy színpadra szánt műve, elviszi egy színházhoz.*

„Amikor – Sopronban – huszonevesen kézbe vettem Balázs Dénes első könyvét, a Hajóstoppal az indonéz szigetvilágban címűt, gondolni sem mertem volna, hogy egykor majd érdligeti házának s az általa létrehozott múzeumnak a közelségében élek. Világra figyeltető cikkei és könyvei tovább bővítették földrajzi ismereteimet. Érden olyan emberekkel is találkozhattam, akik életében ismerték őt. Egy hajnalon arra ébredtem, hogy Balázs Dénes szól hozzám, hogy felvegyem hátizsákját, s kibontva felutaszam azt, ami összegyűlt benne világjáró utazásaiból...”
(Büki Attila)

Ott megkérdezik: kiről írtál, esetleg egy híres színésznőről vagy uralkodóról, hadvezérről, és akkor azt feleli, nem, én egy földrajztudósról írtam. Ezt hogy fogadták?

– Csodálkoztak. Miért írsz épp geográfusról? – kérdezték. Olvassátok el, s érteni fogjátok művem megírásának szándékát – válaszoltam. Miután elolvasták, vállalták színrevitelét. Mivel Balázs Dénes Érden élt, itt létesült a múzeum, ezért kértem a színház igazgatóját, hogy a darab ősbemutatója is itt legyen.

Bognár Nándor

Szeptember 20-án, hétfőn 19 órakor
a Szepes Gyula Művelődési Központban
a Budapesti Kisház előadásában

Büki Attila
A FÖLD SZERELMESE
Monodráma

Dr. Balázs Dénes: **Borbély Sándor**

Díszlettervező: **Halász G. Péter**
Zenei munkatárs: **Sudár Gyöngyvér**
Rendezte: **Kiss Gábor**

Pályázati kiírás Tanulmányi ösztöndíj

A pályázatra azok az önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkező, kimagasló tanulmányi eredményű magyar állampolgárok jelentkezhetnek, akik állami általános iskola 5.–8., középiskola 9. vagy magasabb évfolyamán és felsőoktatási intézményben, illetve államilag elismert általános, közép- és felsőfokú oktatási intézményben folyó nappali tagozatos, költségterítéses, vagy államilag finanszírozott első képzésben vesznek részt.

Az ösztöndíj időtartama 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félév (szeptember–január, illetve február–június) időtartama.

Pályázni kimagasló tanulmányi és versenyeredmény elérése esetén lehet, amennyiben az egy háztartásban élők egy főre jutó jövedelme nem éri el a mindenkori nyugdíjminimum háromszorosát.

Ösztöndíj csak abban az esetben kerül folyósításra, ha az ösztöndíj folyósításának időtartama alatt a pályázó beiratkozott hallgatója, tanulója a pályázatban megjelölt intézménynek.

Az elnyert ösztöndíjat közvetlen adó- és TB-járadékfizetési kötelezettség nem terheli, azonban az adóalapot növelő jövedelemnek számít.

A pályázatot zárt borítékban a Polgármesteri Hivatal Humánpolitikai Irodáján (2030 Érd, Alsó u. 3.) írásban – a pályázó által aláírva – egy példányban kell benyújtani az erre rendszeresített nyomtatványon.

A pályázat benyújtási határideje minden év szeptember 20., a második félévre való beiratkozást, a kimagasló tanulmányi és versenyeredményt február 28-ig kell igazolni.

A pályázatot benyújtani személyesen vagy postai úton lehet, a postai úton benyújtott pályázat esetében a benyújtási határidőn a postára adás idejét kell érteni.

A benyújtási határnapot követően beérkezett/postára adott pályázatokat érvénytelennek kell tekinteni.

A kötelező mellékletek hiánya, illetve a hiányosan kitöltött adatlap esetén a pályázat érvénytelen, utólagos hiánypótlásra nincs lehetőség.

A tanév második félévére az ösztöndíj további folyósításához a benyújtási határnapot követően beérkezett/postára adott igazolásokat érvénytelennek kell tekinteni. Utólagos hiánypótlásra nincs lehetőség.

Az érdekeltnek a pályázatok elbírálása után a bizottság döntéséről írásbeli értesítést kapnak.

A pályázók a következő személyi és egyéb adatokat kötelesek a pályázatban megadni: név, állandó lakcím, levelezési cím, telefonszám, anyja neve, tanuló azonosító száma, születési helye és ideje, bankszámlaszám (ha van), általános iskola, középiskola, illetve felsőoktatási intézmény, a kar és a szak teljes megnevezése, a tanulmányok várható időtartama.

A pályázat kötelező melléklete az általános iskola, a középiskola, illetve felsőoktatási intézmény által kiadott igazolás arról, hogy a pályázó a fentiekben meghatározott képzéstípusok valamelyikében vesz részt, az előző tanév végi eredmény igazolása, az eltartók jövedelem kimutatása, nyilatkozat a 2007. évi CLXXXI. törvény szerinti összeférhetetlenség, illetve érintettség fennállásáról vagy hiányáról, testvér(ek) iskoláztatási igazolása/hallgatói jogviszony igazolása.

A pályázathoz szükséges dokumentáció a Polgárok Háza ügyfélszolgálatán átvethető, illetve a www.erd.hu honlapról a Pályázatok, álláshirdetések rovatból letölthető.

Érdeklődni lehet: Pató Anna ügyintézőnél (Polgárok Háza, 2030 Érd, Alsó u. 3. 110. szoba)
Tel.: 06-23/522-349

Az ERD TV műsora 2010. szeptember 13–19.

Szeptember 13., hétfő	15:30 Vitalitás ism.
8:00 187 magazin ism.	16:00 Fogadóóra, kérdezzen a polgármestertől ism.
8:30 Mikrofonláz ism.	16:30 Érdi Panoráma ism.
9:00 Hit és Élet ism.	17:00 Mikrofonláz ism.
9:30 Négyeszmközt ism.	17:30 Fény-Kép ism.
10:00 Aranyfűrés magyar dok.film 54' ism. rend.: Tóth Péter Pál	18:00 Mozgás ism.
11:00 Érdi Panoráma ism.	18:30 Földközben ism.
11:30 187 magazin ism.	19:00 Híradó
12:00 Mikrofonláz ism.	19:20 Esti mese
15:00 Négyeszmközt ism.	19:30 Négyeszmközt, beszélgetés aktuális témákról
15:30 Érdi Panoráma ism.	19:45 Halvizió, horgászmagazin
16:00 Mikrofonláz ism.	20:15 Földközben, környezetvédelem, ökológia
16:30 Földközben ism.	20:45 Vitalitás ism.
17:00 187 magazin ism.	21:15 Híradó ism.
17:30 Mojito ism.	21:30 Négyeszmközt ism.
18:00 1100 év Európa közepén Bayer Zsolt és Nemes Tibor filmje 51-52. rész ism.	21:45 Halvizió ism.
19:00 Híradó	22:15 Földközben ism.
19:20 Esti mese	
19:30 Négyeszmközt, beszélgetés aktuális témákról	Szeptember 17., péntek
19:45 Kézilabda mérkőzés	8:00 Híradó ism.
21:15 Fogadóóra, kérdezzen a polgármestertől	8:30 Fény-Kép ism.
21:45 Híradó ism.	9:00 Halvizió ism.
22:00 Négyeszmközt ism.	9:30 Négyeszmközt ism.
22:15 Tea két személyre ism.	10:00 Földközben ism.
22:45 Fogadóóra, kérdezzen a polgármestertől ism.	10:30 Hit és Élet ism.
	11:00 Mozgás ism.
	11:30 Vitalitás ism.
	15:00 Négyeszmközt ism.
	15:30 Halvizió ism.
Szeptember 14., kedd	16:00 Érdi Panoráma ism.
8:00 Híradó ism.	16:30 Vitalitás ism.
8:30 Hit és Élet ism.	17:00 Fény-Kép ism.
9:00 Mojito ism.	17:30 Földközben ism.
9:30 Négyeszmközt ism.	18:00 1100 év Európa közepén Bayer Zsolt és Nemes Tibor filmje 51-52. rész ism.
10:00 Földközben ism.	19:00 Híradó
10:30 187 magazin ism.	19:20 Esti mese
11:00 Fogadóóra, kérdezzen a polgármestertől ism.	19:30 Négyeszmközt, beszélgetés aktuális témákról
11:30 Kézilabda mérkőzés ism.	19:45 Tea két személyre érdi érdekes emberekkel
15:00 Négyeszmközt ism.	20:15 Burleszk parádé
15:30 Hit és Élet ism.	21:00 Psyché és Nárcisz 1. rész magyar filmdráma 94' ism. rend.: Bódy Gábor fsz.: Patricia Adriani, Udo Kier, Cserhalmi György <i>Csak 16 éven felülieknek!</i>
16:00 Fogadóóra, kérdezzen a polgármestertől ism.	22:35 Híradó ism.
16:30 Érdi Panoráma ism.	22:50 Négyeszmközt ism.
17:00 Mikrofonláz ism.	23:20 Tea két személyre ism.
17:30 Mozgás ism.	
18:00 Aranyfűrés magyar dok.film 54' ism. rend.: Tóth Péter Pál	Szeptember 18., szombat
19:00 Híradó	8:00 Híradó ism.
19:20 Esti mese	8:15 Négyeszmközt ism.
19:30 Négyeszmközt, beszélgetés aktuális témákról	8:30 Földközben ism.
19:45 Fény-Kép, kulturális magazin	8:55 Ízelítő – Szőlős borjúbordák
20:15 Vitalitás, életmód magazin	9:00 Kézilabda mérkőzés ism.
20:45 Sikátor magyar játékfilm 84' ism. rend.: Rényi Tamás fsz.: Törőcsik Mari, Koncz Gábor	10:30 Ifipark, ifjúsági magazin
22:15 Híradó ism.	11:00 Halvizió ism.
22:30 Négyeszmközt ism.	11:30 Tea két személyre ism.
22:45 Fény-Kép ism.	15:15 Dalolva szép az élet magyar film 71' ism. rend.: Keleti Márton fsz.: Balázs Samu, Ferrari Violetta, Latabár Kálmán
	16:30 Érdi Panoráma, heti események összefoglalója
Szeptember 15., szerda	17:00 Csillagszem – LORD
8:00 Híradó ism.	17:30 Fény-Kép ism.
8:30 Fogadóóra, kérdezzen a polgármestertől ism.	18:00 Halvizió ism.
9:00 Fény-Kép ism.	18:30 Földközben ism.
9:30 Négyeszmközt ism.	18:55 Ízelítő ism. – Szőlős borjúbordák
10:00 Vitalitás ism.	19:00 Tea két személyre ism.
10:30 Hit és Élet ism.	19:30 Érdi Panoráma ism.
11:00 Mikrofonláz ism.	20:00 Burleszk parádé
11:30 Fogadóóra, kérdezzen a polgármestertől ism.	20:30 Ifipark ism.
15:00 Négyeszmközt ism.	21:00 Psyché és Nárcisz 2. rész magyar filmdráma 94' ism. rend.: Bódy Gábor fsz.: Patricia Adriani, Udo Kier, Cserhalmi György <i>Csak 16 éven felülieknek!</i>
15:30 Fény-Kép ism.	22:35 Házibuli klippmúsor
16:00 Érdi Panoráma ism.	
16:30 Tea két személyre ism.	Szeptember 19., vasárnap
17:00 Vitalitás ism.	8:00 Ifipark ism.
17:30 HázMozi ism. Beszélgetés Dénes Gábor rendezővel	8:30 Fény-Kép ism.
17:45 Zárójelentés 1., 2. rész magyar dok.film 60' ism. rend.: Dénes Gábor	9:00 Csillagszem ism. – LORD
18:45 Burleszk parádé	9:30 187 magazin – Ami a héten történt Pest megyében
19:00 Híradó	9:55 Ízelítő ism. – Szőlős borjúbordák
19:20 Esti mese	10:00 Földközben ism.
19:30 Négyeszmközt, beszélgetés aktuális témákról	10:30 Hit és Élet, vallás és civil társadalom
19:45 Mozgás, sportmagazin	11:00 Ifipark ism.
20:15 HázMozi ism. Beszélgetés Dénes Gábor rendezővel	11:30 Érdi Panoráma ism.
20:30 A Vercs magyar dok.film 28' ism. rend.: Dénes Gábor	12:00 Csillagszem ism. – LORD
21:00 Gyógyító lovak magyar dok.film 40' ism. rend.: Dénes Gábor	15:10 Cimborák – Nádi szélben magyar természetfilm 78' ism. rend.: Homoki-Nagy István
21:45 Híradó ism.	16:30 Érdi Panoráma ism.
22:00 Négyeszmközt ism.	17:00 Ifipark ism.
22:15 Mozgás ism.	17:30 Hit és Élet ism.
	18:00 1100 év Európa közepén Bayer Zsolt és Nemes Tibor filmje 53-54. rész
Szeptember 16., csütörtök	19:00 Vér a felkelő napon amerikai játékfilm 93' ism. rend.: Frank Lloyd fsz.: James Cagney, Sylvia Sidney
8:00 Híradó ism.	20:35 Civil jelentés magyar dok.film 104' ism. rend.: Gulyás János
8:30 Fény-Kép ism.	22:15 Érdi Panoráma ism.
9:00 Mozgás ism.	22:45 Tea két személyre ism.
9:30 Négyeszmközt ism.	23:15 Vitalitás ism.
10:00 HázMozi ism. Beszélgetés Dénes Gábor rendezővel	
10:15 A Vercs magyar dok.film 28' ism. rend.: Dénes Gábor	
10:45 Gyógyító lovak magyar dok.film 40' ism. rend.: Dénes Gábor	
11:30 Mozgás ism.	
15:00 Négyeszmközt ism.	